

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru mozarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.,
a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăce Nr. 15.

Se prenumără și la poște și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici la 5 cr. se vând în Sibiu: la librăria „Tipografiei”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Căminăriei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat „la loterie”

Brașov-Năsăud.

(m.) Alaltăieri ne-au sosit deodată din două diverse locuri două știri de mare importanță. Ele de sigur au pus pe gând publicul nostru și au produs în sentimentul lui nedumerire și indignare, dar totodată și o speranță oarecare înspre mai bine.

E vorba de două din cele mai dragi și mai scumpe odoare naționale-culturale, ce le avem noi Românii, și la cari cu fală privim. E vorba de școalele române din Brașov și de liceul român din Năsăud.

Știm, că ambele — ca și celelalte școale și instituțiuni ale noastre — au fost și sînt spini în ochii guvernelor maghiare, cari cu mare dor ar dori să-și poată pune brâncă pe ele, ca apoi sau să le sugrume, sau să le maghiarizeze. De aceea vedem, că ocărmuirile maghiare și-au permis față de ele fel de fel de ilegalități și încălcări peste încălcări și fărădelegi, numai ca să le șicaneze și să-și creeze prețeste de a le pute slăbi și stăpâni, de a pute bate în păreții lor câte un cuiu fatal de al lui Pepelea, cuiu străin și dușmănos.

Știrile, ce au sosit alaltăieri despre aceste școale, n'au fost urmate până azi de amănunte în nici un ziar de al nostru, dar' cu toate acestea nu avem motive a ne îndoi în ele.

Chestia școalelor din Brașov e cunoscută, căci a fost mult, poate prea mult discutată în public. Acum se vede, că va ajunge la finalizare, se va recunoaște școalelor dreptul de a-și primi rentele, ce li-le datorează statul român.

Școalele române au avut acest drept, dar' le-a fost călcat în picioare. Li-s'a călcat prin asiaticul, fost prim-ministru, baronul Bánffy, de tristă pomenire. Acum, prin știrea dată, se vede, că dreptul școalelor a existat, l'a știut și Bánffy, dar' l'a nesocotit, ca eventual să poată nimici școalele sau apoi să-și câștige o ingerență nețermurită asupra lor.

Eată despotismul intrigant în toată splendoarea lui lugubră. Și el se continuă și azi, căci dacă școalele române vor fi restituite în dreptul lor, nu e meritul guvernului lui Széll, ci a Maiestății Sale Împăratului-Rege, la a cărui dorință expresă se face dreptate școalelor și apoi e meritul ministrului Goluchowski și a altor factori.

Așadar' nu din sinul guvernului maghiar s'a pornit indemnul de a se face dreptate, ci din afară de el.

Dovadă, că guvernul actual are tot direcțiunea despotică, volnică și perfidă de mai înainte, față de noi și instituțiile noastre, este liceul din Năsăud. Depeșă ce'am primit-o ne anunță două volnicii deodată, comise de ministrul „Wlassics” față de grănițerii năsăudeni. El Jeneagă aprobarea directorului ales în toată regula și în conformitate cu regulamentul liceului, ear' deodată cu aceasta cassează și stipendiile votate de comisiunea administrativă a fondurilor.

Nu știm ce motive va avea ministrul pentru aceste măsuri, dar' e de temut, că motivele lui nu vor fi motive, ci prețeste. Și încă ceva. Va fi o nouă probă, că oare poate merge și mai departe în volnicii și ilegalități? Așa au purces întotdeauna guvernele maghiare: au cercat și dacă le-a succed unu sau doi pași pe calea volnicilor, au mers cu violență înainte, ne mai cunoscând margini. Aceasta de altmăd e în firea Maghiarului: dă-i degetul, și-ți apucă mâna.

Nenorocirea liceului din Năsăud și a averilor grănițerești este legată tot de numele herostratic al baronului Bánffy. El fiind denumit de comisar, a nesocotit toate regulamentele anterioare ale fondurilor, aprobate de Maiestatea Sa, a păgubit fondurile și le-a adus, atât fondurile, cât și liceul, în o dependență discreționară de guvern. Astfel a pregătit terenul și a arătat urmașilor sei

calea pe care au să meargă, ca să sub-juge pe grănițeri, să se facă stăpâni peste averi și să maghiarizeze de tot liceul.

Wlassics a priceput aceasta și urmează la ocazii binevenite, calea croită și arătată de Bánffy. Astfel se pot explica cele două volnicii mai nouă ale lui.

Românii în general și grănițerii în special se nu-și facă iluzii, că ocărmuirile maghiare se vor opri aci: se vor opri atunci, când liceul va fi pur maghiar. Cei-ce sau din naivitate, sau din interes s'ar încere în cuvinte frumoase, mult promițătoare vor fi tot atâtea „ciocane” în mâna guvernelor maghiare, de-a zdrobi cu ele zidurile culturale ale grănițerilor.

De aceea Românii grănițeri dela Năsăud trebuie să-și tragă bine pe seamă, ce e de făcut în viitor. Acum ori nici-odată sau apoi va fi prea târziu, căci volnicile merg crescendo, până-când ei nu vor mai pute opune nici o forță de rezistență.

Recriminările trebuie lăuate la o parte dar' din pășaniile trecutului trebuie trase învățături și urmate. Dela guvernul maghiar nimic bun nu se poate aștepta; acesta credem, că e lucru superat. Se poate aștepta însă bine și dreptate dela tronul Maiestății Sale. Eată, în chestia școalelor din Brașov, Maiestatea Sa dreptate a făcut. Oare nu ar face tot astfel și grănițerilor sei? Dacă ar fi convins, că sînt nedreptățiți, n'ar pune oare o stavilă ilegalităților și încălcărilor? Noi credem, că da! Numai grănițerii trebuie să fie convinși odată, că prea mare e îngăduința și umilire duce la peire.

Bărbați să fim!

Sibiu, 13 Dec. n.

Școalele din Brașov. Știrea despre finalizarea chestiei școalelor române din Brașov, în sensul, că primirea rentelor ce le datorează statul român bisericeilor române din Brașov se fie permisă și pe viitor, — se desminte din parte oficială, într'altă, că „tratările ce decurg de ani, nu sînt încă terminate, ear' după terminarea lor, opinia publică maghiară va pute judeca, dacă guvernul maghiar a apărut sau nu interesele statului ungar, și guvernul așteaptă liniștit verdictul opiniei publice”. Față cu această desmințire, — nici caldă, nici rece, — ziarul „Egyetértés” menține știrea dintr'altă și afirmă în modul cel mai hotărât, că guvernul lui Széll va face această concesie școalelor române din Brașov, adevăd va permite primirea rentelor. Firește, faptul aceasta a guvernului maghiar e crimă națională și „Egyetértés” îl declară pe Széll de — trădător de patrie și-l amenință cu răbunarea „națiunii”. De ce nu cu — revoluție?

Situația. Cele auzite de prim-ministrul Széll la Viena, ar fi, după zările maghiare, următoarele: Guvernul austriac tot mai are speranță, că pactul și cuota vor fi votate pe cale parlamentară și în Austria, eventual la o nouă intervenție a Coronei. Dacă însă lucrul va fi cu deservire imposibil, contele Clary va cere, ca partidele parlamentare să-l dispenseze de cuvânt dat, de a nu face promulgarea pactului și a cuotei cu ajutorul paragrafului 14 din constituție. Dacă i-se dă această dispensare, guvernul Clary pune paragraful de nevoie în aplicare, cu privire la pact, ear' cuota o va stabili Monarchul, în mod provisor. Nu i-se dă contelei Clary dispensarea cerută, se va retrage, și aplicarea paragrafului 14 din constituție o va face urmașul seu. Va să zică, nu e motiv ca „națiunea” să se neliniștească pentru nesiguranța viitorului. Așa se mângăie „patrioții”, — ei pe ei!

CINE AU FOST BANDIȚI LA 1848-49?

„Lege, drept și dreptate”.

„Bud. Hir.” organ ce stă aproape de prim-ministrul „legei, dreptului și dreptății” serie în afacerea insultei ungurești următoarele:

Satisfacție națiunii române.

Acesta e cel mai nou cuvânt de ordine ce au dat conducătorii „Tribunei” pentru aștirea opiniei publice române. E atinsă națiunea română și pretinde o satisfacție exemplară. Trebuie să se țină adunări de popor, trebuie să se trimită deputații, dacă lipsa cere până la Regele, dar' satisfacția trebuie să se de.

Ce e cauza acestui mare sgomot? În ce consistă marea vătămare, ce i-s'a făcut națiunii române.

Istoricul scurt al afacerii este următorul: În săptămâna trecută procurorul dela tribunalul din Alba-Iulia, în vorbirea de acuză a procesului pentru fondul Iancu, s'a întemplat (!) să zică despre Iancu, că n'a fost erou de libertate, ci șef de tâlhari.

Această espresime se trudește presa română să o califice drept insultă a națiunii. Mișcarea pentru câștigarea satisfacției se va începe cu aceea, că apărătorul procesului va apela la ministrul de justiție, ca să pedepsească pe sub-procurorul grof Lázár, pentru insulta aruncată națiunii române.

Al doilea pas, după-cum cetim în „Tribuna” îl va face finierumea română dela universitatea din Cluj. Cât mai curând va ține o adunare și din adunare va apela la toți finierii universitari români din patrie să protesteze unanim și să nu înceteze a reclama satisfacțiune, până-ce românia nu va primi cea mai strălucită satisfacție. „Tribuna” scrie în nrul de Duminică cumcă dacă ministrul de justiție nu dă satisfacția cerută, atunci românia își va lua ea însăși satisfacția dela canală de procuror, care a cutezat să insulte memoria sfințită a eroului român.

Și până atunci însă răspunde lașului procuror, că adevărații bandiți au avut rol în istoria revoluțiunii antidinastice a Maghiarilor. Satisfacția pentru insulta infamă dela Alba-Iulia o pretinde întreaga națiunea română, care vrea să vadă în fine, dacă de fapt domnește legea, dreptul și dreptatea, ori tot regimul de forță al puterii?

După procuror!

— După acest „esposeu”, ziarul semi-guvernamental unguresc încheie astfel:

„Sperăm, că pentru acest articol dur și agitarie, care cere satisfacție, nici procuratura nu va întârzia a pretinde satisfacție, pentru-că nu numai națiunea română, dar' poate nici națiunea maghiară nu e încă iertat a o vătămă în această feară”.

Dec guvernul „legei, dreptului și dreptății” satisfacție națiunii române, apoi nu ne pasă, facă-ne și nouă proces!

Tot ei de cătră pădure!

Sînt multe ziare ungurești, în această feară, și după-cât știm nu s'a găsit una, nici una, care să aibă o vorbă legănată de reprobare, față cu un procuror, cum e groful Lázár, care a cutezat să insulte memoria celui mai mare erou al poporului românesc.

Nu s'a găsit una, măcar una, care cel puțin pentru deocul justiției să protesteze contra unui astfel de atentat.

Din contră! Toate tifuicele îl aprobă pe „nobilul” grof cel puțin cu tăcerea, dacă nu chiar cu cuvântul.

Nu-i destul atât!

Din indignarea firească cea provocată în toate inimile românești acel ne mai pomenit de las atac, foile ungurești făuresc atac asupra națiunii maghiare — și strigă după procuror, ca să ne reglementeze pe noi, pentru-că ne facem echoul revoltei ce zguduie sufletele românești.

Va să zică tot ei de cătră pădure. Ear' noi? — „Hoțul de păgubaș”!

Noi cerem respectul sfințeniei justiției. Ei chiamă justiția răbunătoare asupra noastră.

Noi pretindem, ca cel-ce insultă un popor, în loc să reprezente statul, să fie adus la reson.

Ei provoacă puterea de stat, să ne lovească de nou, pentru-că am cutezat să dăm indignării cuvânt!

Va să zică pentru un procuror, de pus în cercetare, ne dau ear' pe mâna procurorului.

Postească numai!

Nu ne temem de nici o pedeapsă! Pentru adevăr și dreptate a suferi e glorie și — învingere.

Facă-ne procese!

Cum insulta procurorului dela Bělgrad, a fost în stare să ridice și sufletele cele mai debălate, și să deșlepte un avânt și în cei mai pesimiști și sceptici, de sigur că și noile procese vor contribui ceva la deșteptarea națiunii batjocorite, la ridicarea ei din letargia și apatia ce a cuprins-o.

Postiți numai!

Dați ordin lui Jeszenszky și tuturor sbirilor lui; mobilizați toți procurorii și puneți-le de model pe cel din Bělgrad.

Înaintați numai! Faceți-ne acest serviciu! Căci prostiile guvernelor încă nici-odată nu au rămas fără efect asupra popoarelor.

Experiența ne-a învățat!

Cine au fost bandiți?

Un procuror ungar, nu ca om privat, ci în îndeplinirea funcției sale la tribunal numește pe Iancu „capitan de bandiți”. Alți Unguri, scriitori de renume, cum e Sipulusz (Rákosi Victor), Dr. Szádeczky și alții se folosesc prin ziare tot de asemenea epetite la adresa prefectilor și tribunilor și în general la adresa tuturor luptătorilor nostri dela 1848/9. În ochii lor toți bravii nostri, cari pentru nație și tron au încins sabia vitejească, sînt bandiți, hoți, ucigași...

Nici unul dintre cei-ce grăesc și scriu astfel n'au putut dovedi acte barbare, acte de cruzime în socoteala căpitenilor noastre dela 1848. Și dacă cu toate acestea mereu paradează cu epetite în felul celor amintite mai sus, o fac din diferite alte motive.

Procurorul a stigmatizat pe Iancu de căpitan de bandiți, ca să-și câștige merite patriotice și poate avansare, căci în patria aceasta trece de merit dacă vătămă și ofensezi naționalitățile și bărbății aleși ai acestora.

Scriitorii earăși prin acest mod de scriere țintesc la efect, așteaptă să fie slăviți și aplaudați de public.

Întrebarea însă e cine au fost bandiți și ucigași la 1848-9? Oare prefectii și tribunii nostri, cari și în cele mai grave împrejurări s'au purtat uman față de dușmanii seculari, sau apoi rebelii maghiari, cari au ucis în mod barbar preoți de-ai nostri și alți oameni nevinovați și au pângărit și jefuit sfințele locașuri, bisericile?

Noi nu răspundem, dar' lăsăm să răspundă faptele. Din sutele de casuri de cruzimi și barbarii înfiorătoare, comise de înaintașii lăudaroșilor și calumniatorilor de azi, dovedite cu martori și acte scrise, dăm azi numai trei, fiind fiecare în felul seu caracteristic.

Un preot român chinuit.

La 1848, în Mesentea, o comună dela poalele Munților-Apuseni, se afla un preot românesc harnic. Numele lui era Vasile Pop. El a răposat la 1859 și încă fiind în vîrstă și-a gravat cu mîna proprie pe peatra dela mormînt,

care stă și azi lângă bisericuța din Mesentea, următoarele versuri:

„În al pămîntului sin
Zace leul cel bătrîn.”

Inscripția se rapoartă la suferințele lui dela 1848 îndurate dela rebelii unguri. Numai cu tăria unui leu a putut să rabde și să scape cu viața din torturile, la cari a fost supus din partea unor husari ungurești.

Iancu în raportul seu (la pag 7) amintește pe scurt despre suferințele acestui preot, dar' o descriere mai detaliată despre acest fapt barbar a făcut dl Dr. Vasile Bologa, directorul școalei civile de fete din Sibiu, după mărturisirea alor doi oameni — azi în vîrstă de 80 de ani — anume Ioan Florea, fost multă vreme episcop la biserică din Mesentea și Miron Nicolae, clopotar la aceeași biserică.

Di Dr. Bologa, însemnînd pe hîrtie cele spuse de acești doi oameni, a avut bunăvoința să ni-le pună la dispoziție. Estragem din această descriere pasajele următoare:

„În 1848 în revoluție, — au spus dlui Dr. Bologa, cei doi oameni, — preotul nostru de atunci, Vasile Pop a fost ales căpitan peste satele vecine cu Mesentea și s'a purtat foarte brav ca Român.

„Pe acea vreme, adunîndu-se lagărul român la Cricău, a plecat odată cătră casă călare pe calul seu, ca să-și vadă de lucruri și avere. Dar' în marginea satului, pe un loc cam ridicat, eată, că-l întimpină 8 husari ungurești. El a dat în stînga ca să scape de ei și s'a dus ca trei pușcături, bătîndu-se cu ei în săbii, în urmă l-au prins și l-au dus în sat, unde l-au pus într'o căruță dimpreună cu preoteasa sa Ana, Miron Șandru și Dănilă Musca, fost morar. În căruță l-au dus prin Cricău, însă de lagărul românesc nu s'au apropiat. În urmă i-au luat jos din căruță și i-au legat pe toți dîndrău căruței în urma trupeii lor. Dela Cricău fugind Ungurii l-au dus cu ei până în Aiud. Pe drum dela făgădăul Gălzei încolo (aproape de Teiuș), preotului Vasile Pop i-au pus căpăstrul calului în cap și așa l-au dus în batjocură și bătăi.

„Pe drum husarii s'au rămășit, care dintre ei să-i taie capul! Așa unul vrînd să-i taie capul, în clipa loviturii i-a sărit calul cam în dreapta și capul nu i-l-a putut tăia, dar' i-a tăiat vinele dela grumaz în partea stîngă și i-a făcut o rană adîncă, de care a suferit multă vreme, încât ce mănca zamă, eară eșia pe partea aceea. După-ce au sosit în Aiud l-au pus în temniță. De aici au scăpat toți, căci venind lagărul românesc Ungurii au fugit și numai pe el singur l-au ținut prins și l-au dus cu ei în Cluj, unde earăși l-au zăvorît în temniță.

„Venind apoi lagărul românesc dimpreună cu armata împărătească la Cluj, armata ungurească a fugit în părțile ungurene. Într'aceea a venit la el în temniță un faur bătrîn, care a tăiat fețele de pe cei prinși și le-a zis: Mergeți, că domni s'au dus!

„Așa a scăpat din Cluj cu capul ciocărit și grumazul rănit și a venit apoi prin Vințul-de-sus, unde s'a întărit cu Iancu. Acesta i-a dat de mîncare și beutură, dar' ce mănca aproape tot eșia afară prin vinele grumazului de sub falcă stîngă. Și îndată-ce Iancu l-a văzut atât de chinuit și amărit, i-a găsit o căruță și l-a trimis acasă cu strajă lângă el, ca nu cumva să mai pătească ceva pe drum....

Ei onorabililor calumniatori, eată bandiți, eată călăii veritabili, osândiți prin mărgenevia faptelor lor barbare! Dar' să vedem al doilea act, tot atât de „ilustru”.

Devastarea unei biserici.

Rușii intraseră în Ungaria. La 19 Iunie 1849 s'a dat între ei și rebeli, comandați de Görgei, lupta dela Pered în Ungaria.

Rebelii au fost bătuiți și puși pe fugă.

În numărul dela 9 Iulie 1849 al ziarului rusesc din S.-Petersburg „Invalidus” (a cărui continuare este ziarul de azi „St. Petersburger Zeitung”) se descrie următorul cas caracteristic, întemplat după luptă:

„După lupta dela Pered, în 19 Iunie, două regimente de ale vînătorilor

Brianski, au ocupat satul *Király-Rév*, jefuit de rebelii maghiari. Trupele au fost comandate în mijlocul unei piețe, înaintea unei biserici devastate, ca să pauzeze.

»Vânătorii au intrat în biserică și văzând altarul devastat, toți au fost cuprinși de unul și același sentiment — toți și-au căutat bănișorii și i-au pus pe altar. În un sfert de cias s'au adunat 20 fl. Preotul bisericii neștiind ce va să zică aceasta, a făcut întrebare la generalul Herzinger, care i-a răspuns următoarele:

— Rușii au adunat această sumu-lită, ca să contribuie și ei la spesele ce se cerer pentru restaurarea bisericii *devastate de rebeli*.

Să ne arete cinstiții calumniatori, începând dela procurorul Lázár și până la cel din urmă scriitorul percutat, s'a aflat între Români un singur om care să se atingă de vre-o biserică și să devasteze sfintele altare? Un astfel de lucru nu-l s'ar fi servit nici cei mai sălbateci bandiți!...

Uciderea alor 17 Români.

Generalul Urban ocupase Clujul. Între prizonieri era și ofițerul de *hon-vezi Sándor László*, care a fost osândit de către tribunalul ces. reg. militar la moarte prin streang și executat în 18 Octombrie 1849.

Sentața tribunalului e următoarea: »Sándor László a mărturisit, că a dat ordin să fie pușcați *fără nici o basă și cauză 17 Români din Palos* (comit. Târnavei), pe care era însărcinat să-i escorteze la Odorheiu. Mai departe s'a dovedit că a *puscat pe un Român din Palos, care din întâmplare venia pe acel timp pe drum cu un car* — din care cauză Sándor László pentru crimă de omor este osândit la moarte prin streang.»

Am putut să mai continuăm, dar' pentru acum e suficient. Credem, că faptele, cari nu se pot nega, dovedesc îndestul cine au fost bandiții și călăii la 1848—49.

Silvestru Moldovan.

Judecătorii cu jurați.

(Urmare).

Reînnoirea procedurii.

Dacă procedura penală a fost sistată, din motivul că nu se știa cine a, sau unde e făptuitorul, ori din alte motive de asemenea natură, — la cererea acusei procedura se poate continua, *fără deciziune nouă*, dacă n'a intrat cumva prescripția și dacă pedecea ce exista mai nainte a fost delăturată. (§. 444).

Dacă procedura a fost sistată din alte motive, — reînnoirea se poate face, înainte de intrarea prescripției, numai atunci, când se aduc dovezi nouă agravante, și la cererea procurorului. (§. 445).

În chestii terminate cu sentență, reînnoirea e admisă numai în *favorul acusatului* și după ridicarea sentenței la valoarea de drept, în casurile următoare:

1. Dacă sentența a fost adusă pe baza unor acte, fapți, de martori, sau opinii de experți, dovedite a fi fost — false.
2. Dacă a fost mituit careva dintre judecători sau jurați, ori și-a călcat

*) Vezi sentența publicată în »Budapesti Hirlep» nr. 296 a. c.

în alt mod datorința, și faptul acesta a avut influență asupra croirii sentenței.

3. Dacă acusatul înșiră astfel de momente și de dovezi nouă, cari arată a fi *probabilă* nevinovăția sa.

4. Dacă în aceeași chestie s'au adus mai multe sentențe de condamnare. (§. 446).

Reînnoirea o poate cere: 1. Condamnatul, înainte de a și-și împlini pedeapsa. 2. Atât în vîieț, cât și după moarte, — soțul, reprezentantul legal și apărătorul. 3. După moartea condamnatului rudenile acestuia. 4. Apărătorul special, numit din oficiu. (§. 447).

Dacă judecătoria află că sînt momente și indicii, cari arată *nevinovăția condamnatului*, provoacă, în ordinea din paragraful premergător, pe cei îndreptățiți, să ceară reînnoirea procedurii; și dacă ei nu ar vrea să o facă, numește un apărător din oficiu, îndrumându-l să facă el propunerea de reînnoire, în cel mai scurt timp. (§. 448).

În contra acusatului *acohitat* e admisă reînnoirea numai la propunerea procurorului, în următoarele cazuri:

1. Dacă s'au produs în favorul acusatului acte, fapți, de martori și opinii de experți, dovedite acum de false.
2. Dacă *mituirea* din unul din paragrafi premergători s'a întâmplat în favorul acusatului.

3. Dacă procurorul produce dovezi nouă, din cari reiese evident *vinovăția acusatului*. (§. 449).

Din motivul, că acusatului i-s'a aplicat pedeapsa prea ușoară, se poate cere reînnoirea dacă:

1. În loc de închisoare sau pedeapsă în bani legea ordonează moarte, sau temniță pe vîieț.
2. Dacă crima e de așa, că pedeapsa cea mai mică e cinci ani de temniță, și a fost pedepsită cu închisoare sub cinci ani.

3. Dacă acusatul a comis *crimă* și a fost pedepsit pentru *delict*. (§. 450).

Cererea pentru reînnoire se ia în pertractare numai dacă a fost adusă sentența de condamnare, sau dacă afacerea nu a putut fi terminată din anumite motive, între cari însă nu poate figura *lipsa de dovezi*. (§. 451).

Asupra *reînnoirii* procedurii decide judecătoria în fața căreia s'a ținut pertractarea. Petiția trebuie deci aici înaintată. Dacă sentența a fost croită din partea judecătoriei ceruale, sau din partea autorității administrative, asupra reînnoirii decide tribunalul la care aparține forul acesta. (§. 452).

Reînnoirea nu împiedică *executarea*. Cu toate acestea, judecătoria, după ascultarea procurorului, se află în drept a *suspenda executarea*, până la aducerea noiei sentențe. (§. 453).

Dacă cererea de reînnoire nu corespunde condițiilor de sus, judecătoria o respinge, ascultând întâiu părerea procurorului. (§. 454).

Dacă cererea e motivată, judecătoria acordă reînnoirea și îndrumă pe judele de instrucție să țină cercetare nouă, după a cărei terminare actele se predau procurorului, ca în opt zile se facă propunerea nouă. În urmă se pune termen pentru pertractare, care în lipsa procurorului nu se poate ține. Absența celorlalți însă nu formează motiv de amănare. (§. 455).

Președintele deschide pertractarea. Referentul expune cazul. Petentul, dacă e prezent, dă lămuririle necesare, ear' contrarul replică. Tribunalul se retrage și aduce decizie, dacă se poate admite ori nu cererea de — reînnoire. (§. 456).

Dacă se admite reînnoirea, se pune termen pentru o nouă *pertractare principală*. La judecătoria cu jurați se ține pertractare numai atunci, dacă se cere ca jurații se aducă un nou verdict. Dacă acusatul e mort, nu se ține pertractare nouă, ci judecătoria aduce sentență nouă pe baza dovezilor de nou prezentate. Nu se ține pertractare nouă nici atunci, când dovezile nouă de nevinovăție sînt evidente, ear' procurorul le recunoaște de acceptabile. (§. 457).

Dacă reînnoirea se cere în *defavorul* acusatului, judecătoria, la propunerea procurorului, poate să ordoneze și deținerea preventivă a acusatului. (§. 458).

În contra ordonării reînnoirii, în asemenea caz, poate da recurs numai cel îndreptățit, sau reprezentantul seu. În contra ordonării revizuirii în favorul acusatului, — *nu se poate da recurs*. (§. 459).

Președintele pune termen pentru noua pertractare, care se ține conform dispozițiilor cunoscute. (§. 460).

Pertractarea se estinde numai asupra pasajelor atacate din sentență. Fasiunile celor ce nu mai pot fi ascultați, se ceteșc. În locul decedatului acusatului se ceteșc urmașii sei, dacă au dreptul să pretindă despăgubiri. Judecătoria care a luat parte la croirea sentenței prime, trebuie, — dacă se poate, — eschis din senatul care se ocupă de nou cu afacerea. (§. 461).

Judecătoria *acceptează* sentența primă, sau o *modifică*, ori o *cașează* de tot. Dacă reînnoirea s'a făcut în favorul acusatului, pedeapsa a doua nu poate fi mai grea ca cea dintăiu. Pedeapsa împlinită trebuie să se compute în noua pedeapsă. În contra noiei sentențe se pot folosi toate remediile de drept, cunoscute. Apelația, dată în contra respingerii cererii de reînnoire, nu împiedică executarea sentenței, ridicată la valoarea de drept. (§. 462).

(Va urma.)

Cătră căpitani naționali preoții și învățătorii noștri.

— Un cuvînt în ora 11. *) —

În momentul de față, când toate inimile românești sînt îngrijorate de soarta bisericii și a poporului nostru, în contra cărora se fac nouă și puternice atacuri ținînd la nimicirea autonomiei prin contopire deoparte, de altă parte născînd a isola preoțimea de popor prin scandaioasă subvenționare, ni-se impune cu seriozitate gravitatea chestiei îmbunătățirii soartei preoților și a învățătorilor noștri.

Fiecare dintre cei cu inimă pentru viitorul națiunii noastre dator este a contempla și a se ocupa cu întrebarea ce și cum să facem, ca să eșim din impasul în care ne găsim și care — cu siguranță matematică — ne duce la pierire.

Cumcă această întrebare preocupă toți factorii noștri naționali, se vede și din conclusele sinoadelor protopopești, cari sînt tocmai în curgere.

Toți din toate părțile recunoaștem necesitatea unei acțiuni mari și serioase, singura care ne poate mîntui, și totuși de ani de zile de când se ventilează acest pericol amenințator, nu am ajuns

*) Acest articol ne vine din afară dela un bun Român. Îl recomandăm în deosebit atențiune preoților. Red.

nici până azi la un rezultat, la un conclud pe care urmându-l să ne putem opune furtunei ce ne amenință cu cutopire și cu totala nimicire.

Firea noastră este așa, că prea ne eugătăm de zeci de ori până-cep începem cutare lucru sau acțiune. — O însușire aceasta, care în timpul present, când toate se fac cu iuțime electricității, nu poate decît să ne ducă la stagnare.

Nici-cînd poporul nostru n'a fost atât de dispus spre a aduce sacrificii naționale, dar' trebuie, cu durere, să recunoaștem, că nici-cînd poporul nostru n'a avut așa puțini oameni de inițiativă, ca tocmai acum.

Vedem că atacurile din partea contrarilor noștri se urmează cu o consecvență deamă de imitat și cu o direcție atât de precisă, încît orbi ar trebui să fim, ca să nu vedem unde țințesc dinșii.

Și noi ce facem?

Ne certăm pentru nimicuri și earăși ne împăcăm și apoi earăși ne certăm; câte unii mai curajoși amenință din cînd în cînd și cu pumnul în... buzunar...

Și ce fac dușmanii noștri? Întră în turmă, își iau prade, trec pe lângă noi — ignorându-ne — și își continuă calea spre scopul prefript.

Ear' dacă au trecut de noi ne luăm curajul și le strigăm, că n'au profitat nimic, că ori-cît ar prăda ei, noi totuși nu vom pieri, pentru-că... »vitalitatea» poporului nostru ne va mîntui.

Întreaga noastră ținută politică, națională și bisericească n'am putut-o caracteriza mai bine decît cu cuvîntul: »orbecăm». — Așa se vede, încă nu s'a născut »omul», care să ne scoată din acest »chaos».

Dar' după acest om noi nu putem aștepta cu mîinile în piept, ci, noi, cari din sinul poporului am eșit și prin sudorile lui am ajuns la o cunoștință mai înaltă a realității, datori sîntem, ca să ne tot cerem, ci să-i și dăm, să nu ne tot proptim de »vitalitatea» lui, căci și aceasta în fine se va toci, conștii fiind de această calitate a lui, dacă nu putem mai mult, apoi să ne îngrijim a-i da proptele cuvenite, cari să-i împreune »vitalitatea» cu »cultura», ca astfel poporul nostru să devină într-adevăr forțăoasă neînvinsă, cu șanse ca cît mai curînd să devină atît de puternic, încît să poată eși pe cîmpul liber al luptei cu aceia, cari rivnesc la vîieță lui.

În suflet cu dorul de luptă, în inimă cu speranța fermă de învingere: să dea asaltul.

Spre scopul acesta trebuie să ne creștem poporul.

Și cine e chemat, să-i dea această creștere?

Toți, toți căți am eșit din sinul lui. Tineri și bătrîni, bărbați și femei, fiecare la postul seu împlinindu-și cu sfințenie datorințele ce i-se impun în privința aceasta. Fiecare între marginile chemării sale.

În prima linie însă sînt chemați a o face aceasta preoții și învățătorii.

Despre acest adevăr, nu dubitez, sîntem toți pe deplin convinși.

Preoții și învățătorii noștri sînt tot atîția stîlpi, cari susțin întreg edificiul nostru național. Ei sînt baza, dela ei depinde, că oare vedem-vom cu ochii și acoperemîntul pus pe edificiu, sau că acesta se va surpa înainte de a fi ajuns la acoperemînt.

De ad urmează că purtăm o nespun de mare responsabilitate cînd nu ne îngrijim, ca columnele zidirei noastre naționale, preoții și învățătorii să nu sufere nici o scădere.

De se înființează o bancă, o societate comercială, de se aranjează o pe-

trecere, cînd e vorba de adunarea cutărui fond pentru teatru, pentru »Astra» și pentru orice scop național, colectele și listele se îndreaptă la preot ori învățator, care, de are de n'are, *ceva* trebuie să dea.

Dar' el mai are și familie, pe care-ncă trebuie s'o dea nației, să le dea copiii creștere ca să fie folositori nea mului.

Și mai are încă ceva! Are miserie din ajuns, ca nici un alt funcționar de rangul lui.

Ear' noi pentru toate serviciile lor naționale ce le dăm în schimb?

Nimic, aproape nimic, afară de stima pe care cu drept cuvînt o merită și care încă li-se deneagă în multe casuri.

Cu un cuvînt cerem mult dela acești factori prea însemnați ai vîieții noastre naționale și în schimb nu le dăm aproape nimic.

Trebuie să recunoaștem, că aceasta nu e nici just, nici echitabil.

Aici zace răd, care »trebuie» vindecat și încă »radical».

Depart de mine intenția de a învînovați inteligența noastră laică cu nepăsare, din contra, cunoscînd numeroase popoare ale monarhiei și ale Europei, cutez a afirma, că rar este poporul acela, a cărui inteligență ar sta cu »inimă» atît de aproape de poporul seu, ca tocmai inteligența noastră.

Și dacă cu toate acestea rezultatele muncii se arată așa de »sporadic», cauza este, că deși cu inima, dar' cu fapta nu este *toată* inteligența noastră la înălțimea chemării sale deoparte, de altă parte organizația noastră imperfectă fiind, organelor noastre »executive» nu li-s'a dat până acum importanța ce li-se cuvine.

Și aceste organe executive sînt preoții și învățătorii.

De giaba voui compune eu la masa verde un escelent plan de rășboiu, dacă n'am căpitani, cari să-mi înțeleagă planul și cari să-i aibă »inimă» și »voiață» a duce la îndeplinire acest plan cu forțele brute ce le stau la dispoziție și dela a căror »vitalitate», »putere de rezistență» și »voiață de a lupta» depinde izbînda.

Dar' noi dispunem de acești căpitani, nu li-am dat însă posibilitatea a ne înțelege planul nostru și peste tot nu i'am știut *disciplina* astfel, ca ei pururea să se ocupe cu efectuarea acestui plan.

Ear' cauza că n'am făcut-o aceasta, este a se căuta în organizația noastră mancă și în împrejurare, că pe acești însemnați factori naționali ai noștri i'am lăsat pradă miseriei și batjocurei străinilor.

Altecum despre defectele organizației noastre pe toate terenele — politice, naționale, bisericești și sociale — s'ar pute scrie broșuri întregi; poate-că cît de curînd vom reveni asupra lor.

Dacă este deci vorba a repara ce am negles în trecut, în »prima linie» trebuie să preocupăm pe tot Românul adevărat, cum și pe ce cale s'ar pute scoate preoțimea și învățătorimea din miseria în care se află, spre a o »isola» cu totul de ori-ce influență străină și mai ales spre a-i pute folosi *exclusiv* în folosul poporului și al idealului nostru național.

Preoții și învățătorii formează, adecă ar trebui să formeze, *cadrele* armatei noastre naționale, ear' cînd acestea vor fi puse pe baze solide, pe caractere de granit, atunci am căștigat prin valoarea morală atîta cît fără de aceste cadre

e?... Am iubit, dar' nu după ale *matematicii* legi, și asta m'a repus.

Mi-am băgat mîna în buzunar, și am dat bătrînului toți banii ce-i aveam, am flămînzit însumi în ziua aceea, ca lui beția să-i amortească toate simțurile... Și tatăl meu ar fi făcut așa. El a vîzut în mine pe tatăl meu, a cărui soarte își află continuarea în mine. I-am moștenit ideile, i-am moștenit chemarea, așadară nu eu mi-am căștigat-o.

Sors mala, nihil aliud. Mă uit la fiul meu, și așa mi-se pare, că *încă* eu urmează sfîrșitul tragediei...

(Va urma)

CÂNTECE VOINICEȘTE.

XII. Două surorele.

Colo n' jos pe șesurile Ardu-mi două luminele, Acelea nu-s luminele Că is două surorele, Una ride, una plînge Cea ce ride mese n'tînde, Cea ce plînge, mese stringe. De-ai și soră, n'ai mai ride Că nouă că ne-au venit Pețitori dintr'alte țeri De unde-s apele mări. Și tata a zis că ne-a da, Una n' sus la răsărit, Una n' jos cătră sfînt Și noi atunci ne-om vede Cînd-a face plopul pere Și răchita vîșinele.

Din Rodna.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Școala condeului.

(Urmare).

III. Cunoscut vechiu.

(Earăși din jurnalul unui prieten).

Frînt sînt truște și sufletește.

Nu sînt născut în zodie bună. În-zădar mă zdrobesc, înzădar mă sfarm, nu pot da înainte. În brațe string arborel, ca să mă suiu în el: se răs-toarnă. Ajung la păreu: seacă.

Vreau să mă odihnesc: nu pot. E blăstîmul blăstîmelor cînd nu ai liniște. Nimînu nu am greșit, cel mult mie însumi: pentru-ce vreau să fiu altceva, decît țărînul ce sapă pămîntul?

Ori-și-unde aș ajunge, numele 'mi-l mătură uitarea, descompunerea. Lucrurile mele, activitatea mea, le va șterge vremea, peste un veac nu vor ști nici atîta, că existat-am ori nu.

Și totuși imi împlinesc datorința. Individul pierde, *ideea rămîne*. Omul viitorului va țese mai departe ideea, ce noi am aruncat-o. Vor descoperi-o prin unghiurile prăvoaselor bibliotecii, și cine o va ceti, va zice, omul acesta drept a avut.

Vor scrie studiu despre tine. Din întîmplare, un scrutător dă peste epistolele tale în colecția rarităților, și biograful își înșiră vîieță.

Pentru istoria literaturii sînt date foarte interesante că, spre pildă: cutare și-a scris versurile pe cureaua armei,

în casa de gardă, că cutare zugrăvia la lumina lunii, cutare s'a luptat pe moarte cu foamea...

Savanți serioși, scriitori cari și oi sufer, ori pehlivani sătui aplaudă-vor pe disertantul care, în istoria unui sîrman om, le va prezenta unul din păcatele trecutului veac. Pagubă că nu ai purtat jurnal despre ale vîieții tale date, care de care mai interesante! Cât de frumos și-ar pute analiza scrutătorul istoric vîieță, comparîndu-ți o cu scrierile tale!

— Astăzi s'a gătat oleul în lampă, mîne, pentru un prânz, și ai amanetat, pe un frig scîrțîitor, paltonul de iarnă cel călduros, și poate-că, în aceeași zi, ai descris strălucitele saloane ale vre-unui bogat, de unde ai fost alungat, fiindcă ai cerut protecție: Nu vrei să luori, că dacă ai vrea, și ai găsi vre-o slujbă, doar' nu trăsese numai bancherii, ci și mîturătorii de uliți!

Ești poet, — de ce te-ai făcut poet? De ce nu ai stîns schitea? Are doară lumea lipsă de inspirația ta? Hrănește-te cu versuri! Numiți inspirația voastră: foc! Încălzește-ți dară căminul cu ea!

Serie istorii picante, închină-te puterii, la ce să mîngîi, la ce să aperi pe săraci? Cine e sărac, acela și-a căutat, și și-a meritat soarta...

Cam astfel vor aprecia starea ta, și sentimentalul veacului viitor va dovedi mai multă compătimire, ca presen-tul mie de inimă.

Domni plini de decorații te-au des-prefuit, te-au desconsiderat, pentru-că ai voit să vindeci veacul, veacul cel bolnav, putregăios și hodorogit. Ori doară prooc ești, ca să te încumeți la așa ceva? Ai *licență*? Care autoritate te-a îndreptățit la asta? Unde și-e brevetul,

unde concesiunea? Doar' dacă nu le ai acestea, ești numai lărmuitor, nu profet! Misiunea prin darul dat de Dumnezeu, azi deja nicăiri nu este în legi înartă-culată!

Fericit e cel-ce ară și seamănă, fericit e lucrătorul cu palma, a cărui putere, a cărui destoinicie și istețime o poți măsura cu ochii. Prețul vitei de jug îl arată dinții și mușchii ei. Prin ce s'a manifestat *tărîta* ta? În aceea că ai dojenit pe cei de viții plini și necurați, și prin aceasta însuși roșitu-ți-ai judecata!

Lasă lumea să se alerge, să se prăvă-lească așa cum s'a pornit. Vrei să-i legi o roată? Îți smănțește mîna. Puni umărul înaintea ei? Te sfarmă, te tur-tește.

Întră în mijlocul Bachanților, aplaudăază Venerii, lui Mercur și aruncă cu tină în Vesta, Minerva, și vei căștiga *co-roana vîieții*...

Gîndindu-mă la de acestea, am dat într-o lature mai părăsită a orașului. O figură uscată, zdrențoasă îmi ținî calea și în ton aspru îmi zise:

— Așa e că și-am spus, Tomo? Uimit privit-am la cel-ce mă agrăi: era un bătrîn; Toma l'a chemat pe tatăl meu, eu sînt Tit. Atîta îmbetrî-nit-am așadară, cît am ajuns vîrsta tatălui meu? Nu l'am trezit din visurile-i, lasă să creadă că eu sînt Toma, căci, și altfel, pe urmele tatălui meu pășesc...

— Ce ai zis, bătrîne? — Ce am zis? Nu e mirare că și-ai uitat, înainte de asta doar' cu cincizeci de ani și-am spus-o. — Lungă vreme e aceasta, bătrîne! — Un minut în timp. Dar' la ce și-am spus-o. Nu credeai că se va alege

nici în sute de ani nu vom pute că-
știga.

Un punct cardinal acesta pentru
viitorul poporului nostru, ales acum când
vedem, cu câtă stăruință ceare guvernul
se se apropie de preoții noștri.

Guvernul a înțeles, că numai prin
câștigarea preoților, prin coruperea că-
pitanilor, poate intra în fortăreața no-
astră până acum neînvingă.

Să o înțelegem și noi aceasta, mă-
car în ora a unsprezece, să-l prevenim
și să-i dăm să înțeleagă, că poporul no-
stru redută neînvingă este, căci împre-
jurul lui stau fiii sei ca sentinela, cu
minte și cu inima deșteaptă, gata de
a avisa și a respinge ori-ce atac ce s'ar
da asupra ei.

(Va urma).

Cronica zilei.

Sibiu, 13 Dec. n.

Memento. 14 Decembrie: Teaca de
notar cerc în Ida-mare, (pretura Teaca). — Con-
gregație extraordinară în Lugoj.

15 Decembrie: Concurs de medic în cer-
cul Oieidei. — Concurs de medic cerc în Zlatna
(ambele în pretura Ighilului).

17 Decembrie: Concurs de subnotar în
Szépfalu (Schönendorf) în pretura Aradului-nou.

18 Decembrie: Licitațiune minuendă în
Tâlmăciu pentru clădirea casei comunale.

M. Sa Francisc Iosif a primit alai-
tăieri în audiență pe patriarhul Syriei.

Obstrucția Cehilor e băgată
și în comisiuni. Deputatul Pačák a ținut
Luni, în ședința comisiunii finan-
ciare o vorbire de trei ore, cu care a
umplut întreaga ședință de după amiază.
Și așa censurarea bugetului merge
foarte încet, și nu se va termina până
la finea anului. Tot Luni a ținut o vor-
bire de patru ore (înainte de amiază)
deputatul Fort, accentuând în ea că pace
numai atunci va fi în Austria, când Nemi-
j vor renunța la hegemonie, și vor da mână
de ajutor Cehilor, ca în bună înțelegere
să afle o formă nouă de conducere de
stat, care să garanteze existența națio-
nală și economică a fiecărui popor.
Vorbirea a făcut mare senzație.

Se tem! »Budapesti Hirlap«
explică »națiunii« în primul de astăzi
rostul urecării cuotei, care a fost o ne-
cesitate constrângătoare, ca să nu vină la
suprafață earăși oamenii ex-lez-ului, și
ca să nu fie aruncată țeara în abisul
fataliei crize constituționale. Să o știe
opiniunea publică (firește cea maghiară)
că primejdia aceasta amenință țeara
și acum! Să o știe această opinie, că
situația e serioasă; stările de lu-
cruri în Austria sunt deperate. Pro-
cesul de descompunere face pași uriași
înainte. Un an încă și instituțiunea de-
legațională se prăbușește dela sine. Mo-
narchia nu se poate susține în formați-
unea de astăzi. Va veni rindul și la
independența Ungariei, dar »națiunea«
să fie cuminte și să nu facă gură, acum,
când primejdia e așa de mare. Așa își
instruează »Bud. Hirl.« cetitorii.

Un malheur. Fostul ministru de
justiție și fost president al dietei ma-
ghiare, Szilágyi Dezso, a făcut vizită
zilele trecute alegătorilor sei din Pojon,
asigurându-i, că urcarea cuotei nu s'a
făcut din slăbiciunea guvernului, ci a
venit așa peste țeară, ca un malheur
intemplantor. Dar' pentru aceea »nați-
unea« să nu se supere, fiindcă poziția
Ungariei s'a întărit enorm și astăzi în-
treaga lume știe, că punctul de gravi-
tație în monarhia austro-maghiară e
Budapesta, nu — Viena. »Pentru acest
câștig, jertfele ce le aducem nu sunt
prea mari, — a zis eroul procesului
Memorandului. Nu, dacă le-ați purta nu-
mai voi, lăudăroșilor; dar' voi le croiți
și le votați, — ear' noi le plătim!

Daruri bisericești. Ni-se scrie: Dl
Aleandru Irod de origine din Ghișasa-
de-sus, de prezent prefect peste moșia
Știrbei în Buftea (România), a binevoit
a dona pe seama sf. biserici din comuna
sa natală suma de 20 fl. v. a., cu cari
s'au și procurat 3 candile de argint de
China înaintea sf. iconostas. Pentru acea-
stă faptă nobilă subscrisul în numele
tuturor credincioșilor din comună aduce
sus numitului donator și pe calea acea-
sta cea mai călduroasă mulțumită. Ghi-
șasa-de-sus, în 10 Decembrie 1899. Vu-
leriu Stoian, preot gr-cat.

La politehnică din Budapesta
prelegerile semestrale se încheie la 22
Decembrie, durând vacanțele de Crăciun
până la 6 Ianuarie. În 7 Ianuarie se în-
cep înscrierile pentru semestrul al doilea
durând până în 22. În 23 Ianuarie se
încep prelegerile. Examenle se țin
în timpul vacanțelor.

Pomul de Crăciun. »Reuniunea
pentru ajutorarea de Crăciun a copiilor
săraci, fără deosebire de confesiune«,
aduce la cunoștință, că împărțirea da-
rurilor se va întâmpla Duminică, în 17
Decembrie n., la 3 ore d. a., în sala cea
mare dela »Gesellschaftshaus«, la care
se invită toți binevoitorii Reuniunii. La
sfârșitul ceremoniei va fi sortirea obiect-
ului espus la loterie (o capelă, artistic
lucrată de cassarul Reuniunii dl M.
Daniel, comerciant). Prețul intrării de
persoană 10 cr. Membrii Reuniunii
sunt scutiți de taxa intrării.

Jurații în Bistrița între cei 120
jurați ordinari și 40 suplenți aleg. pe
anul 1900 pe lângă tribunalul reg. din
Bistrița, sunt și următorii Români din
Bistrița și jur:

Dumitr Berbecar, ferar; Nicolae Hește-
lean, ferar; Pavel Beșuan, architect; Dr. D.
Oiuța, adv.; Dr. Al. German, medic; G. Curtean,
scriitor de bancă; Dr. G. Linul, adv.; L. Mănă-
șturean, contabil; I. Murășan, pardositor; Dr.
T. Pasou, medic; Dr. Al. Popp, medic; S. Po-
ruțu, cassar; Dr. G. Tripun, adv.; S. Ungur,
prop.; G. Vertic, jude pios; G. Soridon, prof.
(Năsăud); Octavian Barișu, prof. (Năsăud); N.
Bălan, proprietar (Brasfaleu); E. Domide, prof.
(Năsăud); E. Fețu, neguțtor; Dr. Filipan, medic
(Năsăud); L. Gețu, prof. (Năsăud); Dr. N. Hă-
gănuț, medic (Borgo-Prund); I. Isip, pretor
pens. (Rodna); I. Luchi, major pens.; Dr. Al.
Larionese, adv. (Năsăud); S. Popp Andron, pre-
tor pens. (Borgo-Bistrița); S. Popolea, preceptor
pens.; N. Russ, pretor pens. (Năsăud) și Virgil
Șotropa, profesor (Năsăud).

Post de notar. Dela pretura Mercurei
(Szerdahely) este scris concurs pentru ocuparea
postului de notar comunal în Amas (Omlás).
Dotățiune 688 fl., taxele statutare pentru lucră-
rile private, curatir, și 100 fl. onorar pentru ma-
tricule. Termin de concurs 28 Decembrie st. n.

„Patriotism ovreiesc. Conte Ioan
Bethlen în corespondența cu Kossuth
Lajos zice: dacă veți continua pe calea
apucată, ne vom oveirea de tot. Nu esă-
minăm, întru-cât s'a realizat aceasta în
cei 50 ani trecuți de atunci, o poate
vedea ori-cine, că ce fel de Maghiari sîntem!
Ovreii se pregătase pas de pas a
ne dovedi, că ei sînt cei mai eminenți
Maghiari, cei mai eminenți patrioți, și
aruncă cu acusa trădărie de patrie, cum
aruncă Hanzu cu simburii de vișine.
Ori-ce altă nație e mai puțin maghiară
decât ei, ear' cei cari și după moși-stră-
moși sînt Maghiari, conform verdictului
Ovreilor nici aceia chiar nu pot fi buni
Maghiari, pentru-că sînt — reacționari.
Ergo, nu există pe fața pământului Ma-
ghiari mai pramai, de cum e Ovreul. Dar'
dacă așa stau deja lucrurile, dacă ne-a
ajuns grozavul odui, că în propria pa-
trie sîntem patrioți mult-puțin toleranți nu-
mai, și virtutea noastră strămoșească nu
mai plătește nici o ceapă degerată, to-
tuși nu putem lăsa fără cuvânt obraz-
nicul judaism al unei foi de seară, din
care transpiră aproape bătător la ochi
acățărarea: cum tînde să acopere cu
cearșaful-thora — chiar paliul Sfântului
Stefan».

(Din »Alkotmány« nr. 297).

Protopresbiteratul Zărandului.
La 4 Decembrie s'a ținut în Brad sinod
protopresbiterat extraordinar, pentru a
lua hotăriri cu privire la circularul con-
sistorial în cauza susținerii ori cassării
protopresbiteratului, și în cas de susține-
ră, în cauza dotățiunii protopresbiter-
ului. S'a hotărât, fără discuție, susține-
ră tractului și pe viitor. Dotățiunea
protopresbiterului s'a statorit la suma
de 2000 fl., anume: 500 fl. din fondul
sidoxial archidiecezan, 500 fl. pașal de
cancelarie dela consistor, 180 fl. taxa bi-
lanțului, 420 fl. cuota parohiilor tractu-
ale, curatir liber, solvit din fondul pro-
topresbiterat și venitele din parochia
Bradului.

Monument lui Mircea-Vodă. Din
colecta pentru înălțarea unui monument
în Tulcea în amintirea anexării Dobro-
gei la România, a rămas un excedent
de 30.000 lei. Comitetul constituit pen-
tru ridicarea aceluia monument a hotărât,
că suma de 30.000 lei împreună cu su-
mele ce va mai aduna prin continuarea
colectei, să se întrebunțeze pentru ri-
dicarea unui monument lui Mircea-
Vodă cel Mare.

Omorul dela Sătmăre. Papp Béla,
care în arestul preventiv simulase ne-
bunie, a renunțat la simulare. Ară-
dașul Lázár Móricz a fasonat la ju-
dele de investigație, că în ziua de după
comiterea omorului a fost la Papp Gyula,
tatăl ucisului, și a aflat acasă
numai pe Papp Béla și vărul seu Papp
Zoltan jucând cărți, în timp ce cada-
vrul ucisului era în trăsura din curte.
Când Lázár a eșit afară, a auzit între
ei următorul dialog: »Dumnezeul lui! —
Mai bine ar fi să mergem în America
după celalalt. — »Aceasta o poți facea,
a răspuns Papp Béla, — Marți vînd
porcii și-ți dau 200 fl.«

Ciocniri de trenuri. Duminică
două trenuri s'au ciocnit în tunelul dela
Albougă lângă San-Remo. Patru oa-
meni au murit, doisprezece au fost grav
răniți, ear' douăzeci au scăpat cu ră-
niri mai puțin grave.

**Cor bisericesc român în Buda-
pesta.** Cetim în »Alkotmány«, că uni-
versitarii români gr-cat. din Budapesta,
fiindcă un arhieru al bisericii gr-cat.
li-a pus în prospect că la sîrbători mari
le va servi liturgie în Budapesta, vor
forma pe sîrbătorile Crăciunului un cor
bisericesc.

În Poceiu (Bihor) grasează epi-
demia de șarlach, din cauza căreia Săm-
bătă au fost închise toate școalele din
comună.

Patriotism și „g'schäft“. Tovarășii
mult menajați ai heghemonilor noștri,
patrioții »wie haiszt«, la expoziția arti-
stică internațională din Petersburg și-au
dat de gol »patriotismul«, cu care atît
de mult paradează. Pictorii »maghiari«
Leopold Horowitz, Adolf Hirsch și Isid-
or Kaufman și-au espus tablourile în
grupa austriacă. Dintre acestea Horowitz
cu prilejul expoziției millenare se dădea
de cel mai neaș Maghiar.

Capitulul din Kalocsa în ședința
de Sămbătă a votat 100.000 de co-
roane ca fundațiune pentru universita-
tea catolică, planuită a se înființa în
Ungaria.

Post de medic cercual. Dela pre-
tura din Recas (Temes-Rékás) este es-
cris concurs pentru ocuparea postului
de medic în cercul Herneacovei (Arany-
ág) compus din comunele Herneacova,
Mély-Nádas, Stanciova, Buzad, Hodoș
și Margitta. Dotățiune 600 fl. salar,
150 fl. relut de curatir și taxele statu-
tare dela cercetarea bolnavilor. Termin
de concurs 20 Decembrie st. n.

**La »Reuniunea română de in-
mormentare din Sibiu«** ulterior s'au
mai înscris următorii: Dr. Petru Span,
profes. seminarial; Dr. Liviu de Lemenyi,
ref. scol.; d-na Eugenia Crețu n. Tobias;
Nicolae Gogan, contabil; Teodor Orlea,
funcț. cons.; d-na Ioana Rebeaga; Con-
stantin Stelariu, căpitan c. și r. în pens.;
d-na Carolina Imbuzan n. Totu.

Precum ni-se asigură: inteligența,
meseriași și țărani se grăbesc a se în-
scrie, de oare-ce știut este, că numărul
membrilor Reuniunii nu poate trece
peste 300.

„Pământ și națiune“. Sub titlul
acesta publică »Erdélyi Gazda« din
Cluj următoarea notiță: »Un amic al
foii noastre ne scrie din Orăștie, că
în casina română de acolo s'a consti-
tuit zilele trecute Reuniunea agriculto-
rilor români. La întemeierea ei a luat
parte activă institutul de bani »Arde-
leana«, a cărei silință de căpetenie este
se contrabalansează propășirea economică
a proprietarilor maghiari. La adunarea
de constituire a Reuniunii agricole au
fost de față mulți țărani români. În
scurt timp Reuniunea a adunat un ca-
pital de trei mii fl. Noi însă înființăm
societăți de cîntări și cumpărăm stea-
guri. Și pe când noi cîntăm, seado
mereu și se împuținează pământul sub
picioarele noastre. Ce prostie e a mai
zice, că »nu e fericit Maghiarul«. Să
cîntăm numai...» (»Rev. Economică«).

Comandanții în războiul actual.
Eată un mic catalog al comandanților
de oști, Englezi și Buri, în Africa-su-
dică: Generalissimul oastei engleze e
Buller, al Burilor Joubert. În Natal se
află generalii englezi White și Yule,
împresurați în Ladysmith și Hildyard
în Escourt. Dintre generalii Buri, afară
de Joubert, se aminteste în Natal,
Schalk Burger, care îl substituie pe
Joubert, în absență.

În Cap sînt generalii englezi Ga-
taere și French, ear' în partea vestică
e lordul Melhuem. Burii au la vest pe
generalul Cronje, apoi pe Delarey și
Prins-Loo, cari toți își concentrează
trupele la Spytfontain.

† **Petru Roșca**, protopresbiterul
deficient al tractului Turda, a răposat
în Apahida (tractul Cluj) Sămbătă (9
Decembrie n.) în etate de 46 ani.

Desertor sîlbătocit. Zilele trecute
în comuna Lehnendorf din Austria-de-
jos generalul a deținut un desertor, care
în urma trailului prin codri devenise ca
un sîlbatec. Nenorocitul se chiamă
Iosif Zak din Trautendorf; pe timpul
manevrelor din est-an desertase, petre-
cînd de atunci ascuns prin codri și nu
trîndu-se numai cu mure, poame pădu-
rețe și alte produse frugale de pădure.
Începutul anotimpului geros l'a silit să
se apropie de locuri locuite de oameni
și să cearșească hrană. La prima casă
pe carea o ajunsese, a sucumbat de
foame și slăbiciune. Era numai schelet,
fața abia l'a-se mai vedea din stufii de
păr, ear' picioarele îi erau degerate și
pline de rane înfiorătoare. În această
stare a fost dus la spital, unde s'a con-
statat, că nenorocitul nici la minte nu
e sănătos.

Sinucidere cu dinamit. Industria-
șul Sigismund Gál din Odorheiu-l-său-
ească s'a sinucis în locuința sa din Budapesta
luând în gură o cartușă de dinamit și
dându-i foc. Dinamitul a explodat cu
detunătură puternică și a făcut tot bu-
călele capul nenorocitului.

Posta din România nu ni-a sosit
de 2 zile. Probabil că ninsorile mari au
făcut comunicația imposibilă.

Moarte prin asfixiere. În Mădă-
rașul - săsesc la casa vîduvei Elisafra
Tauss peste noapte o bîrnă de pîrete
a luat foc dela cuptor și gazul carbonic
produs din arderea ei înăbușită a ucis
pe vîduva și băiețelul de patru ani.

Arși de vii. Mănăstirea »Răchi-
toasa« din România, care servia ca asil
de leproși, a fost distrusă de un incen-
diu provenit dela un coș al unei odăi.
Cinci bolnavi au murit în foc.

POSTA REDACȚIONUEI.

»Correspondentul«. Bistrița. În astfel de
chestiuni nu ne amestecăm. Fiecare are de-
plină libertate.

Tribuna Literară.

Seminarul din Lipsca.

— *Sechster Jahresbericht des Instituts für rumänische Sprache (rumänisches Seminar) zu Leipzig. Herausgegeben von dem Leiter des Instituts, prof. Dr. Gustav Weigand.* —

E un volum considerabil Raportul
al 6-lea al dlui Weigand. Are 400 pa-
gini; e mai voluminos decât toate cele-
lalte. Dar' nu e tot așa de variat. Cu-
prinde următorii articoli:

1. Prefață și raportul anual.
2. Dialectele de pe Someș și Tisa.
3. Codex Dimonie — toate de
Dr. Weigand.
4. Glossar istro-romănesc, de Dr.
Arthur Byhan.

Specialiștii vor afla material bogat
pe cele 400 pagini. Pe noi însă ne in-
teresează numai câteva pagini dela
început.

În »Vorwort und Jahresbericht«
ne dă dl Weigand datele de pe seme-
strul de vară din 1898, și de pe cel de
iarnă, 1899. Anul acesta școlastic e al
6-lea de când există seminarul. A avut
în acest an 24 elevi, între cari 11 Ro-
mâni. Restul se compune din 10 Nemți,
1 Rus, 1 Danez, 1 Englez. Nu înțele-
gem de ce nu publică dl director al in-
stitutului și numele tuturor acestor
domni elevi.

Dintre lucrările ce publică în acest
volum dl Weigand relevă de la
laudă glossarul istro-român. De fapt e
o lucrare amplă; cuprinde partea cea
mai mare a Raportului VI, pag. 174 - 400.
Autorul, Dr. Byhan, a cărui pricepere e
mult laudată de dl Weigand, a folosit
toate izvoarele, afară de »Itinerarul«
de Ioan Maiorescu. Zice că ori-cât l'a
căutat nu l'a aflat nicăieri, ear' »Aca-
demia Română« a refuzat să l'i împru-
mute, fiind contra regulilor ei.

Pentru publicul mare e interesantă
descrierea călătoriei ce a făcut-o dl
Weigand, în vara anului 1897 prin păr-
țile nordice ale Ardealului.

Zelosul explorator relevăază cu
indignare, cum poliția ungurească l'a
prigonit în mai multe rînduri. Ear'
odată l'au deținut gendarmii și l'au
pus în arest și în noaptea, în Ciachi-
Gărbău. Deasemenea a fost șicaneat
de poliție în Gherla și Bistrița.

În descrierea călătoriei sale, dl Dr.
Weigand face prețioase observări și
asupra raporturilor etnografice, arătînd
întru-cât un element etnic înfrîurește asu-
pra celualalt. Relevăază cu deosebire
desaștrul economic ce-l produce Jidovii
prin satele românești și cele ungurești.
Constată însă că noua imigrațiune de
Ovrei din Galiția și-a luat calea mai
mult spre șesul Ungariei, unde sînt
sate bogate. Jidovii aceștia — crede
Weigand — sînt cauza revoltelor țără-
nești de pe pusta Ungariei.

Asupra chestiunii savantul pro-
fesor face următoarea reflecșiune:

»Acum se procedează cu armele
contra bieților țărani, așa numiți socialiști,
cari nici idee n'au de socialism, — în
loc de a stîrpi răul radical.

În ruina economică a țărănimii
maghiare, eu vîd, cu oare-care satis-
facție, o dreptă răsplăt pentru siste-
mul administrativ corupt și pentru bru-
talul regim polițienesc, prin care sînt
aservite naționalitățile.

»Unirea« din Blaj scrie despre
»Căldarul Poporului« următoarele:

»E cel mai lăjit și deodată și cel
mai bine redactat căldar din cele apă-
rate până acum. Ca și în trecut nota
națională e, ceea-ce a dirigit pe re-
dactorii lui. Tot ce a atins viața ro-
mânească în decursul unui an, toate su-
f rîntești, toate bucuriile de cari au fost
stăruîți, toate le găsești ați înșirate ca
și într'un lanț cu măiestri: alcătuit. Pie-
sele de cetire sînt admirabil alese din
Carmen Sylva, Căsbu: Indita Secula, din
eserl-nta broșură »Tragedia Clivarului«
ș. a. Aci e și inimosul »Răzăș«, pe
care sînt încrestate toate futeplările
anului trecut, — sînt și versuri, povețe

ecoumice, snoave și chipuri din lumea
românească ori portrete de bărbați frun-
tași, capete încoronate ș. a. Aci e și
părechea Butean din Ciomăcoz, cari în
timp scurt au făcut fundațiuni de aproape
20 mii fi. Afară de aceea rubricile ne-
cesare rîmii căldar, postă, telegraf, tir-
guri și multe inserate.

Ne înclinăm o plăcută dorință do-
rind ca acest căldar bun și ieftin
să ajungă în mâinile tuturor oame-
nilor cu carte din orașe și sate.
Țărani noștri ori de câte-ori îl vor d-s-
chide în decursul unui an, vor ave tot-
deauna prilej să învețe și să si cășt-
ge noue cunoștințe.

INFORMAȚIUNI.

Literatii jidani. Dl V. Săghino-
scu a scos în Craiova, editura »Dorul
Românului«, o broșură intitulată: *Lite-
rații jidani Lazăr și Mariu Șăineanu*
(Luzăr și Marcu Șăineanu), Mihail Ca-
nianu (Moise Cahană) profanatorii
limbei române și științei.

Autorul arată, că exemple imense
greșelile făcute în »Dicționarul Univer-
sal« și cel »Româno-francez« ai Șăine-
nilor. Reacțiunea contra ovreismului
în literatura română, după exemple
ce se dau, se impune. Jidanii, deși
muncesc cu îndemănare, fac numai spe-
culă din toate, și nu se sfiesc a batjo-
cori limba românească, zicînd că o
cultivă.

MAI NOU.

Războiul.

De când cu lupta dela Stormberg
n'au mai venit știri despre noue lupte.
Referitor la lupta dela Stormberg, se
depeșează din Bruzella, că conform unor
informații autentice, sosite acolo, Gata-
ere a avut 2700 de oameni, din cari a
perdut 1200. Din suma aceasta vre-o
500 au căzut în luptă sau sînt răniți,
ear' 700 au căzut în captivitate.

Înfrângerea dela Stormberg a pro-
dus mare consternație între Englezii din
Cap. Se vede aceasta din toate depe-
șele sosite din Capstadt la Londra. E
temere, că în urma învingerei Burilor,
răscala Africanderilor va lua o întin-
dere mai mare.

În senatul din Washington sena-
torul Mason a depus un proiect de con-
clus, în sensul căruia senatul se enunțe,
că urmărește cu simpatii lupta pentru
libertate a Burilor. Mason și-a motivat
proiectul cu împrejurarea, că războiul
din Africa-sudică este războiul democra-
ției contra monarhiei. Proiectul s'a
dat secției de eternie a senatului.

La

Abonament lunar

pentru

Decembrie st. vechiu

învită

Administrația ziarului »TRIBUNA«.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Diracțiunea: Leo Bauer.

Joi, 13 Decembrie n.

Doamna Elisabeta Hruby, ca oaspe-
2

DIE AHNFRAU.

Tragedie în 5 acte, de T. Grillparzer.

Începutul la 7 ore seara.

Sosiți în Sibiu.

La 13 Decembrie n. 1899.

Hotel »Imperatul Romanilor«: Baron
Huszár din Cluj; Dr. Lăday din Arad, Schiller
din Budapesta, advocați; Eitel, preot din Ag-
nita; Blaga, preot din Lăncărăm; Förstl cu soția,
grădinar din Graz; Indig, Tanko, din Cluj,
Osterwald, Schreiber, din Viena, Pap, Rosen-
stock, Schober, Krauss, din Budapesta, co-
mercianți.

Hotel »Neurhrer«: Fröhlich, comerciant
Grosser, oficial, din Viena.

Hotel »Meltzer«: Fuhrmann din Cinci-bi-
serici; Hirschler din Viena, volajori; Muntean,
cassar, Stoichiță, proprietar, din Hunedoara;
Agosto, antreprenor din Udine.

Hotel »Habermann«: Simtion, oficial din
București.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes.
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe
acțiuni: Iosif Marschall.

Sz. 3080—899.
tkv.

[384] 1—1

Arverési hirdetmény.

A hátszegi kir. járásbírósa mint tkkvi hatóság Virvász Petró és Virvász János poklisai lakosok Dr. Deák Lajos ügyvéd által képviselt végrehajtónak Gruja Péter poklisai lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyben köz-híre teszi, hogy végrehajtónak 224 ft 50 kr. tőke, ennek 1894. évi szeptember hó 3-ik napjától járó 8% kamatai 26 ft 50 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási, valamint a jelenlegi 12 ft 15 kr. és a még felmerülő költségek iránti, úgy az ezzel csatlakoztatnának kimondott »Hatiegana« előlegzési és hitelegyletnek az elárverezendő ingatlanokra C. 1 alatt 120 ft s jár. C. 3 alatt 27 ft s jár. és C. 15 a. 47 ft s jár. — Lepedeteny Petrucz C. 5 a. 30 ft s jár. Petrucz Sárika férj Davidoj mint C. 20 a. 18 ft 30 kr. s jár. iránti követelésének kielégítése végett Petrucz Gruja végrehajtást szenvedőnek és Petrucz Sárika férj Davidoj mint tulajdonos társnak a dévai kir. törvényszék hátszegi kir. járásbírósa területéhez tartozó Poklisa községi 42. sz. tkjvben a Fr. 1—2 és 45. sz. a. felvett ingatlanait egészen és végrehajtást szenvedőnek a fentti tkjvben K. + 3. sz. a. felvett ingatlanbeli 1/4-ed rész jutalekát rendszámonkénti részletekben, az egyidejleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 437 ft 77 krt tevő kikiáltási árban, az 1900. évi január hó 15-ik napján d. e. 10 órakor, Alsó-Farkadin községének előjárója házában megtartandó nyilvános árverés, a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási árón alul is elfogja adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy avadékképes értékpapírban a küldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes bírói betét lehelyezését tanúsító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt a másik felerészét ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt, az árverés napjától járó 6% kamataival szabályszerű betéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint betéti pénztárhoz befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog be-muttatni.

Hátszegen 1899. évi július 13-án.

A kir. járásbírósa mint tkkvi hatóság.

Fehér,
kir. albiró.

Sz. 5033—899.
tkv.

[385] 1—1

Arverési hirdetmény.

A hátszegi kir. járásbírósa mint tkkvi hatóság Vinczán George lui George, Bontescu Mihály ügyvéd ügygondnok által képviselt végrehajtónak Vinczán János I. George alsó farkadini lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyben köz-híre teszi, hogy végrehajtónak 121 ft 50 kr. tőke, ennek 1895. évi december hó 25. napjától járó 8% kamatai 42 ft 70 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási valamint jelenlegi 10 ft 50 kr. és a még felmerülő költségek iránti követelésének kielégítése végett Vinczán János I. George végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék (hátszegi kir. járásbírósa) területéhez tartozó Alsó-farkadin községi 88 sz. tkjvben A + 1—14 rendsz. ingatlanait a C. 4 alatti eltartási kikötmény fentartásával rendszámonkénti részletekben az egyidejleg kibocsátott árverési feltételekben, az 1900. évi január hó 3-ik napján, d. e. 10 órakor, Alsó-Farkadin községének előjárója házában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek, esetleg a kikiáltási árón alul is elfogja adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy avadékképes értékpapírban a küldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes bírói betét lehelyezését tanúsító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt, a másik felerészét ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival szabályszerű betéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói betéti pénztárnál befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog be-számítatni.

Hátszeg, 1899. július 22-én.

Fehér,
kir. albiró.

Cine vrea să câștige

400 mărci (circa 250 florini)

câștig lunar, *garantat*, cinstit și fără risic poate se câștige, aceia care își trimit adresa și o marcă postală sub V. 21 la Annoncen-Expedit. K. F. Wojtan, Leipzig-Lindenau. [315] 23—52

Pentru toate

6

sortirile la

loteria de binefacere

în favorul spitalului reuniunii de poliici-nă din Budapesta

un los costă numai

I coroană.

Câștigul principal

în valoare de [355] 8—15

100.000

coroane

5 câștiguri à 20.000 cor. etc.,
pe cari, la dorință, direcțiunea le răscumpără cu bani gata, pe lângă detragerea à 20% din suma valoarei.

Prima sortire irevocabilă la 4 Ianuarie st. n.

Comandă efectuește prompt:
Biroul loteriei de binefacere,
IV. str. ad. Kossuth-Lajos n. 1.

Moară de vândut.

În depărtare de un kilometru dela stațiunea Crăciunel (Karácsonfalva) se află o

moară fără iaz, patentată,

cu 6 petri, cu o putere de 72 cai, care — murind proprietarul — se vinde din mână liberă, împreună cu cele 40 jugere pământ arător din jurul ei, pe lângă condițiuni ușoare de platire.

Adresa: Maria Vlăsa în Blaj (Balázsfalva). [371] 8—3

Avis.

Am onoare a face cunoscut mult onorabilului public, că la 16 Decembrie voi deschide o nouă agen-tură de birou pentru informa-țiuni și plasări pentru per-sonal de serviciu (în Piața-mică nr. 26). [379] 2—8

Recomand nou aranjatul meu birou în loc și pentru provincie și rog ca să-mi se încredințeze orice comande, pe cari le voi efectui în cel mai culant mod, prompt și grabnic.

Cu distinsă sitmă
I. Salmen.

Bilanț cu 30 Iunie 1899.

Cassa în numerar	1036 70	Capital social	100000
Mobilier	9641.78	Fond de rezervă	183 14
După amortisare de	964.16	Interese neridicate	259 93
Diverse conturi debitoare	129115 63	Diverse conturi creditoare	176280 69
Mărfuri	133517 44		
Perdere	5376 37		
	276728 76		276728 76

Sibiu, 30 Iunie 1899.

I. Lisai,
membru în direcțiune.

P. Lucuța,
membru în direcțiune.

Dr. Vecerdea,
membru în direcțiune.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat bilanțul present și l-am aflat în consonanță cu cărțile de contabilitate.

Sibiu, 5 Decembrie 1899.

Dr. Ilie Beu.

Dr. Elie Cristea

Dr. V. Bologa.

Raportul direcțiunei

societății comerciale pe acții „Concordia“ către adunarea generală.

Cunoscut este, că anul de gestiune expirat a fost pentru comerț în genere nefavorabil, și că în urma recoltelor slabe din anii ultimi și puțința de cumpărare a publicului și în special a locuitorilor dela sate a scăzut. În parte aceste împrejurări, în parte calamitățile ce le-am avut cu persoanele conducătoare a afacerii noastre au influențat nefavorabil asupra mersului afacerii și așa anul de gestiune expirat conform bilanțului ce vi-l prezentăm aici încheie cu un deficit de fl. 5376.37.

Direcțiunea D-Voastră a făcut la timpul seu imediat toți pașii posibili, ca reul să se delature și avem cele mai bune speranțe pentru viitor.

Luând acestea la cunoștință vă propunem:

Să aprobați bilanțul anului de gestiune 1898/99 și după-ace ați ascultat și raportul comitetului de supraveghere să dați direcțiunei absolutoriul; ear' în legătură cu acestea să dispuneți ca perderea amintită mai înainte să se transpună pe cont nou.

Sibiu, 10 Decembrie 1899.

Direcțiunea.

Fabrica de pânze și rufării

a lui

A. Schlesinger

în Sibiu, strada Urezului nr. 7.

recomandă pentru daruri de Crăciun bogat asortatul seu de pânze de in și de bumbac, chiffon, inleteri, damasturi, rufării de pat și barchete. Mare asortiment de albituri pentru masă și service de cafea, ștergere, batiste, covoare de pat, țesetorii, broderii și bluze, cum și diferiți articli de mustre pentru brodat.

Albituri pentru bărbați, femei și copii, product propriu. Plapome de mătășă și salin cu prețurile originale ale fabricii.

Comandă se efectuează grabnic cu îngrijire.

Fiindcă toată marfa mi-o procur pe bani gata dela cele mai bune fabrici și prin aceasta am favor de cele mai moderate prețuri și alte însemnate avantajii, — sunt în plăcută poziție a pune în foarte ieftină vnzare marfa de cea mai bună și mai frumoasă, despre ce se poate convinge ori-care cumpărător.

Banca generală de asigurare

„TRANSILVANIA“

fondată la anul 1868

în Sibiu, str. Cîsnădiei nr. 5 (edificiul propriu).

asigurăază pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

contra pericolului de foc și exploziune:

clădiri de orice fel, locuințe și edificii economice, magazine de mărfuri, mobile, vestimente, rufe, care și vite de tot soiul, fructe de câmp și produse de recoltă

pe viața omului:

în toate combinațiunile, ca asigurări pe casul de moarte, cu termine fixate, asigurări cu plătimă de două-ori a capitalului, asigurări de copii, de zestre, rente viagere etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Acest fel de asigurare a vieții a cucerit în Germania un teren vast, astfel că numai în anul 1897 s-au încheiat asigurări de soțul aceia în valoare de peste 115 milioane mărci (188 milioane coroane). Condițiunile „Transilvaniei“ sunt foarte liberale și corespund condițiilor băncilor mari din imperiul german. Se recomandă în special prețurilor, învțătorilor și economilor nostri dela sate, precum și funcționarilor etc.

Avere totală

fond de rezervă cu finea anului 1898: 985.222. cor. 58 bani.

activele cu finea anului 1899: 2.072.059 cor. 96 bani.

Stocul asigurărilor

în secțiunea asigurărilor asupra vieții cu finea anului 1898:

5293 polițe despre 7,750.000 coroane,

în secțiunea asigurărilor contra pericolelor de incendii valori asigurate: 59,130.352 coroane.

Dela întemeierea institutului s'au solvit:

pentru desdaunări de incendii: 2,748.002 cor. 62 bani,

pentru capitale asigurate pe viață: 2,342.781 cor. 72 bani,

total 5,090.784 coroane 34 bani.

Prospecte și tipărituri se dau gratuit.

Informațiuni și oferte se primesc la Direcțiune în Sibiu, precum și la agenturile principale în Brașov, Cluj, Arad și Timișoara, asemenea și la reprezentanții speciali în toate comunele mai mari.

[207] 11—30

Direcțiunea în Sibiu,

str. Cîsnădiei nr. 5, etajul I., curtea I.

OSKAR de MILLER

sueursuală în Sibiu.

Domnul **Oskar de Miller** în München, înființatorul construcțiunei de electricitate în Sibiu și a altor numeroase construcțiuni, precum a construcțiunei de electricitate în Lauffen-Heilbronn a./N., Cassel, Frankfurt a./M., Fürstenfeld-Bruck, Kaiserslautern, Strassburg i./E., Nürnberg, Dachau, Holzkirchen, Wiesbaden, Schwandorf, Rothenburg o./Tauber, Mittenwald, Bozen-Meran, Matri în Tirol, construcțiunile dela riul Isar în München, a celei ferate electrice Mecklenbeurn-Tettngang și a. m. în legătură cu construcțiunea de electricitate în Sibiu la dorința din mai multe părți a înființat

— o sucursuală în Sibiu —

strada Urezului nr. 9

pentru diferite stabilimente tehnice și electrice,

a căror realizare are să urmeze în Transilvania, Ungaria-sudică și eventual în Romania, și pe subscrisul 'a încredințat cu reprezentarea.

Sucursuala Oskar de Miller se va ocupa cu darea de informațiuni și primirea de comande pentru lumina electrică, planuri pentru folosirea puterii de apă ș. a. ș. a. în comune urbane și rurale și stabilimente industriale, și în ramurile acestora mijloacele computerele proteclor de clădire în birour central (Oskar de Miller, bureau pentru planuri tehnice în München, Ferdinand Miller-Platz nr. 3).

La dorință subscrisul ese afară pentru luarea ocuatiunei la fața locului.

Gustav Dietrich,

representantul sucursalei Oskar de Miller,
Sibiu, strada Urezului nr. 9.

La Librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu,
se adă de vnzare

următoarele publicațiuni

ale Societății

„Inocențiu Micu Clain“

a teologilor din Blaj

1. „Epistole către un preot tiner“ de Aloisiu Melcher. Partea I. și II. 2 volume mari cu preț redus de . . . 1 fl. 50 cr.
2. „Pregătire la moarte“, adică considerațiuni asupra maximele eterne folosite de tututor care meditare și preoților spre a predică, de Alfons M. Lieperi, 1 volum de 440 pag. . . . fl. 80 cr.
3. „Duh muscolos“, narațiune de Holander (46 pag.) . . . fl. 10 cr.
4. „Tragedia Calvarului“, de l'abbé Henry Bolo. (290 pag.) Sibiu 1899 fl. 1. — Se recomandă mai ales preoților.